

EXCURSIE NAAR DE PREHISTORIE - FILITOSA

Steenhopen uit een grijs verleden, je vindt ze in Zuid-Engeland, Bretagne, Tibet, India – en in het Middellandse Zeegebied voornamelijk op Corsica, en wel in het zuiden van het eiland. Filitosa wordt beschouwd als de mooiste vindplaats van allemaal (zie ook Cauria ► blz. 92).

Deze in 1946 door Jean Cesari bij het uitdunnen van de begroeiing op het terrein ontdekte vindplaats ligt ten noorden van Propriano in het Taravodal en is nog steeds eigendom van de familie Cesari, die het complex ook exploiteert.

MYSTERIE

Bij de entree informeert een klein **museum** 1 over de opeenvolgende beschavingen. Het pad voert door een bosje naar **Filitosa V**, een 2 ton zwaar menhirbeeld met langzwaard, dolk en kledingcontouren. Je komt dan aan de overkant van een riviertje bij een cyclopische ringmuur die een **vesting** 2 omringt. Deze bestaat uit een oost-, een west- en het centrale monument, waarop prachtige menhirbeelden staan, waaronder **Filitosa IX**, met expressief gezicht.

Het gehele ensemble, met zijn versterkte schuilplaatsen, ronde gebouwen en huttenfunderingen, werd sinds 6000 v.Chr. bevolkt. Als eerste door de vroege herders, daarna (4000 v.Chr.) door het megalietenvolk en ten slotte (vanaf circa 1600 v.Chr.) door een meer prozaïsch volk, dat

Het centrale monument
in de vesting

de bestaande menhirs als bouw materiaal gebruikte. De archeoloog Roger Grosjean, die tussen 1954 en 1975 in Filitosa bezig was met de opgravingen, heeft ze **Torréens** genoemd, omdat torenvormige (*torre*) vestingwerken kenmerkend voor hen zijn, en in hen een vreemd zeevolk werd vermoed, dat de inheemse volksgroepen in de bronstijd verdreef. Het megalietenvolk zou deze krijgers in steen hebben gebeiteld en met deze trofeeën in rijen – een menhir voor iedere verslagen vijand – de heldengraven hebben versierd. Als wraak vernietigden de Torrreens hun beelden en gebruikten ze als bouw materiaal.

Gruwelend denk je aan bloedige gevechten wanneer je omlaag naar de beek gaat. Hier staan aan het einde van het pad vijf menhirs voor een prachtige, 1200 jaar oude olijfboom op wacht. Een vreedzame plek waar het heerlijk vertoeven is.

Overigens is de invasietheorie inmiddels achterhaald en blijft de vervanging van de megalithische cultuur door die van de Torrreens een raadsel. Toch zijn het deze en andere mysteries – die opduiken tussen de granietrotsen, wilde olijfbomen en varenbossen – die samen met de schoonheid van het idyllische heuvellandschap deze en andere vindplaatsen zo fascinerend maken.

Filitosa IX

INFO

Site Préhistorique de Filitosa:

filitosa.fr, apr.-okt., vindplaats dag. 9 uur tot zonsondergang, museum ma.-vr. 10-19, za., zo. 9-19 uur, € 9, met café en winkeltje. Goede Engelstalige brochure (€ 4) verkrijgbaar. Ook wie minder in archeologie is geïnteresseerd, zal genieten van een wandeling over deze fantastisch gesitueerde vindplaats en de opmerkelijke beelden.

Foire Artisanale et Agricole: deze jaarmarkt van ambachtslieden en boeren vindt plaats in het eerste weekend van augustus voor het prehistorische complex.

Uitneembare kaart: D 10

HOMERUS

‘Daar, in een prachtige haven, liepen wij binnen. Aan weerszij rijst een ononderbroken en steil oplopende rotswand op; recht tegenover elkaar en de haventoeegang vernauwend, lopen twee klippen in zee en steken vooruit in de monding. Daarheen stuurden de andere mannen hun welvende schepen, om ze, dicht bij elkaar, in de kom van de haven af te meren. Want in de havenkom zelf staat nooit ook maar enige golfslag, groot noch klein; het zeeoppervlak is er blank als een spiegel.’

Zo typeert Homerus in de *Odyssee* de havenstad **Telepylos**. Volgens sommigen zou daarvoor de inderdaad ongelooflijk mooie en beschermd liggende haven van Bonifacio model hebben gestaan. Maar ook enkele andere havenplaatsen lijken ervoor in aanmerking te komen. Hoe dan ook was de plek waar zich het huidige Bonifacio bevindt al in de oertijd bewoond. En ten tijde van Homerus was de locatie zeker een begrip. De Genuezen bouwden Bonifacio uit tot een steunpunt, waarbij ze de Ligurische kolonisten van speciale privileges voorzagen. Tot in de 18e eeuw werd de stad vanwege haar rijkdom door buitenlandse mogendheden en Corsicanen bedreigd. De bewoners – zeelieden en kooplui – neigden ook naar piraterij.

GEWELDIGE LIGGING

Solemare 2

Smaakvol ingerichte kamers met uitzicht op de fotogenieke haven. Ook beschikt het hotel over een verwarmd zwembad. Keuze uit een simpel of een uitgebreid ontbijtbuffet. Eigen parkeerplaatsen.

Nouvelle Marine, hotel-solemare.com | €€-€€€

GOEDKOOP

Hôtel des Etrangers 3

Aan de rand van het dorp langs de T40, op 5 minuten lopen van de haven. Keurige, betaalbare kamers.

Av. Sylvere Bohn, hoteldesetrangers.fr | €-€€

EENVOUDIG

Camping la Trinité 4

Gelegen onder aan de rotsen rond de Hermitage, met uitzicht op Bonifacio. De camping beschikt over honderd staanplaatsen met kleine bomen en enkele bungalows (€450-850 per week, afhankelijk van grootte en seizoen). Een mooie plek als basiskamp voor de ontdekking van het zuidelijke eiland.

Even van de T40 af, 5 km ten westen van de stad, campinglatrinite.com, midden apr.-eind sept. | €-€€

ETEN EN DRINKEN

Aan de Quai Comparetti, de kade langs de haven in de benedenstad, kun je kiezen uit verschillende restaurants, vaak met een terras aan het water. Het aanbod is gevarieerd, van pizzeria tot duurder (vis)restaurant.

À LA BONIFACIENNE

Cantina Doria 2

Stevige regionale keuken: Corsicaanse soep, lasagne, aubergines op de wijze van Bonifacio en huisgemaakt gebak! 27, Rue Doria, tel. 04 95 73 50 49, hoofdzeezon dag. 12-14.30, 19-22 uur, daarbuiten zo.-vr. | €

WINKELN

Elke week vind je heerlijk verse producten op de **markt** 1 in de Loggia de l'Arsenal (di. 8-13 uur).

FLEURIGE STOFFEN

Au Petit Bazar 2

Tassen, slopen, servetten, etuis, portemonnees en meer. Alles in vrolijke kleuren en van een goede kwaliteit.

1, Rue St. Dominique, tel. 04 95 73 16 49

Bonifacio boven op de witte krijtrotsen

SPORT EN ACTIVITEITEN

DUIKEN

Bonifacio Plongée 1

Verschillende duikcursussen zowel voor beginners als gevorderden, verhuur van uitrusting en excursies naar de Lavezzi-eilanden.

Av. Sylvere Bohn, bonifiacioplongee.corsica

GOLF

Golf de Sperone 2

18 holesgolfbaan op een unieke locatie aan de kust.

Piantarella, ca. 6 km in oostelijke richting, golfdesperone.com

STRAAT VAN BONIFACIO

📖 E 12

De zuidpunt is een van de grootste attracties van Corsica. Uitgehoud door de branding lijkt de schitterende witte steile kust zich 120 m diep in de golven te storten. Preciezer gezegd: in de Straat van Bonifacio, de 12 km brede zeestraat die Corsica van Sardinië

scheidt. Varend (► blz. 100) of wandelend (► blz. 96) kun je de witte kliffen het best fotografisch vastleggen.

Je ziet bij de rotsen duidelijk de boven op elkaar liggende lagen, die door opeenvolgende kalkafzettingen zijn ontstaan. In het mioceen heeft zich over het oudere graniet een 60 km² grote, tot 150 m dik **kalksteenplateau** gevormd. Het is doortrokken van droogdalen, grotten en kommen en bereikt de spectaculairste formatie bij Bonifacio. Een smal schiereiland scheidt daar een 'verdrongen' rivierdal op fjordachtige wijze af van de zee kant.

Door de zeestraat loopt een **eilandketen** (Cavallo, Lavezzi, Razzoli, Budelli, Maddalena, Caprera), die een vroegere landverbinding suggereert. Vermoedelijk hebben aardverschuivingen deze landengte versplinterd tot een veelheid aan eilanden en klippen, die nu voor een heel risicovolle doorvaart zorgen.

GEVAARLIJKE ZEESTRAAT

Een reeks vuurtorens langs de kust moet voorkomen dat schepen in de

BOOTTOURS VANUIT BONIFACIO

Een kliffenwandeling langs de straat van Bonifacio is bijzonder spectaculair (► blz. 96). Een excursie met een toeristenboot is zeker geen vervanging, maar levert wel een verbluffende verandering van perspectief op en kan er een mooie aanvulling op zijn. Weliswaar ontbreekt het sublieme eilandpanorama, maar de steile kust biedt vanaf de zee een dramatisch aanzien en het binnenvaren van de grotten is een belevens op zich. Langs de haven vind je verschillende rederijen die kusttoers (**Grottes, Falaises, Calanques**) van ongeveer 1 uur aanbieden voor circa €20: Gina (ginacroisiere.com), Rocca Croisières (rocca-croisieres.com) en Thalassa Croisières (vedettesthalassa.com). Dezelfde bedrijven organiseren ook excursies naar de **Lavezzi-eilanden** (prijzen ongeveer het dubbele), die geliefd zijn vanwege hun stranden en duiklocaties. Je kunt je ook laten afzetten bij een zwem- of snorkelplek (zonnebrandcrème en drinkwater meenemen!) en met een latere boot terugvaren.

nauwe zeestraat in de problemen komen. Nadat in 1993 eindelijk de doorvaart van tankers verboden werd, hoefde men niet meer het ergste te vrezen. Een olieramp zou hele kolonies van zeldzame zeevogels de zwarte dood hebben bezorgd en alle ecologische inspanningen, waaronder die in het natuurreservaat van Lavezzi, teniet hebben gedaan. En niet alleen voor de natuur zou dat rampzalig zijn. Tenslotte leeft Bonifacio van zijn aantrekkelijke kust, die niet slechts een paar miljonnairs naar het privé-eiland Cavallo of naar de golfbaan aan de Pointe de Spereno lokt, maar elk jaar tienduizenden toeristen naar de cafés en pleziervaartuigen trekt.

PORTO-VECCHIO

📖 E 10

De op twee na grootste stad op Corsica (10.300 inw.) is het centrum van het strandleven in het zuidoosten van het eiland, waar de wonderschone baaien met fijn wit zand elkaar opvolgen. Omgeven door een Genuese vestingmuur ligt Porto-Vecchio op een heuvel boven de haven diep in de lange, smalle golf.

De toeristen verspreiden zich langs de kust. Ze komen naar de stad om er hun boodschappen te doen in de supermarkten en om door de levendige **oude binnenstad** te slenteren. In de zomer is deze van 21-1 uur exclusief voor voetgangers, maar ook daarbuiten kun je de auto beter buiten de muren laten staan. De **Place de la République**, waar het leven bruist, is snel bereikt. **Porte Génoise** (€2) biedt het mooiste uitzicht op de haven, waar je vanuit de oude stadskern alleen via de Rue Pasteur kan komen.

STRANDEN

Ten noorden van de stad aan de T10 liggen de door rotsen omgeven stranden van **Favone** en **Fautea**. In Sainte-Lucie-de-Porto-Vecchio buigt de D168 af naar **Pinarello** en naar verschillende prachtige stranden aan de gelijknamige baai. Het mooiste is het granietstrand aan de monding van de Cavo, achter La Testa. Over de D468 ga je naar het pittoreske strand van **San Ciprianu**, een afslag leidt naar de baai van **Cala Rossa**, die net als het mooie schiereiland **Benedettu** en het beschutte **Golfo di Sogno** aan de noordelijke boog van de Golfe de Porto-Vecchio ligt. Aan de zuidelijke Golf is de **Punta di a Chiappa** al decennialang een comfortabel naturistenstrand. Het beroemde strand van **Palombaggia** is in het hoogseizoen overvol, maar afgezien daarvan een ideaal gebied om

Het schitterende strand van Santa Giulia trekt veel toeristen

te snorkelen. Erg mooi is het strand van **Santa Giulia**, dat je echter met talrijke

anderen moet delen. Halverwege Porto-Vecchio en Bonifacio, te bereiken via de D158, ligt dan nog de kleine perfecte **Baie de Rondinara** met fijn zand en prachtige pijnbomen.

INFO

Toeristenbureau: Rue du Maréchal Leclerc, ot-portovecchio.com, mei-sept. dag. 8.30-20 uur, anders ma.-vr. 9-12, 14-18 uur.

Toeristentreintje: de Petit Train rijdt elke 15 minuten tussen de haven (Capitainerie) en de oude binnenstad.

ETEN, SHOPPEN, SLAPEN

 OVERNACHTEN

OP HET KLEINE SCHIEREILAND

Hôtel Le Goéland

Met prachtig uitzicht over de Golf en met privéstrand. Dicht bij de jachthaven en de stad.

Marine de Porto-Vecchio, hotelgoeland.com, apr.-okt. | €€-€€€

GENUA

De Corsicaanse feodale heren waren geïmporteerde roofridders die burchten bouwden op daarvoor geschikte rotsen, de in de omgeving wonende boeren en herders tot hun onderdanen maakten en onderling bloedige vetes uitvochten. Aan deze adellijke oorlogen werd door de met elkaar rivaliserende stadsrepublieken Pisa en Genua een einde gemaakt, beide door de paus belast met het beheer van het eiland. Uit een zeeslag in 1284 kwam Genua als beschermende macht naar voren en ontstond er rondom Corsica een verdedigingsgordel van **wachttorens**. Deze moest de voor Ligurië bestemde graanschuren en wijngaarden beschermen tegen piraten.